

“การเผาในที่โล่ง (Open Burning)”

“การเผาในที่โล่ง (Open Burning)” หมายความว่า ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือห หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือการเผาวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่โล่ง โดยที่ฝุ่น ครว็น ก๊าซ และ สารพิษอื่นจากการเผาไหม้ สามารถแพร่กระจายไปได้ในบรรยากาศ ดังนั้น การเผาในที่ โล่ง จึงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหลักแหล่งหนึ่งที่เกิดมลพิษทางอากาศ ได้แก่ ก๊าซต่างๆ ที่เกิดจากการเผาไหม้ อาทิ คาร์บอนมอนอกไซด์ ไนโตรเจนได ออกไซด์ สารอินทรีย์ระเหย รวมทั้งฝุ่นละออง ครว็น เถ้า เขม่า ซึ่งล้วนแต่มีผลต่อสุขภาพ อนามัยของมนุษย์ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผาหญ้าหรือขยะริมเส้นทางจราจรจะเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบน ทางถนนทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินมากมายเนื่องจากหมอกควันที่เกิดไม่สามารถ ควบคุมได้ นอกจากนี้การเผากลางแจ้งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดไฟป่าเผาไหม้ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กว้าง ซึ่งการเผาในที่โล่งเกิดจาก 3 กิจกรรมหลัก อัน ได้แก่

1. การเผาเศษพืชวัสดุภาคการเกษตร

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ ต่างๆ ทั่วประเทศ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น ในการทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตสูง สิ่งสำคัญที่สุดคือการเตรียมดินที่จะทำการ เเพาะปลูก ซึ่งจะต้องมีการตากดินในพื้นที่เพื่อกำจัดเศษวัชพืช วิธีการที่ง่าย สะดวกและ ประหยัด สำหรับเกษตรกรที่นิยมใช้กันมาก คือการเผา เช่น การเผาฟางข้าว แม้ว่าใน ปัจจุบันการนำเครื่องจักรมาใช้ในระบบการผลิตข้าว ได้แก่ การเตรียมดิน ด้วยรถไถแทน แรงงานสัตว์ การเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องจักร โดยเฉพาะข้าวนาปรังที่มีการปลูกข้าว ติดต่อกันอย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง ต้องใช้ความเร่งรีบในการเตรียมดิน ไม่สามารถรอเวลา ในการหมักฟางในนาให้นิ่มย่อยสลายก่อนก็ไถกลบ ปัญหาที่เกิดจากรถไถนาไม่สามารถ ตัดบดฟางข้าวและไถกลบในนาได้ง่าย ทำให้เกษตรกรหันมาใช้วิธีการเผาฟางในนาให้ หมดไปหรือเบาบางลงก่อนที่จะใช้รถไถนาไถกลบเตรียมดินปลูกข้าวฤดูต่อไป นอกจากนี้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตภาคการเกษตรบางชนิด เช่น อ้อย เกษตรต้องทำการ เเผาใบอ้อยให้มีปริมาณน้อยลงเพื่อให้ง่ายต่อการเก็บเกี่ยวอีกด้วย สำหรับการกำจัดเศษ พืชประเภทอื่นๆ เกษตรกรมักจะใช้ในการเผาเช่นเดียวกัน

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา มีการตรวจพบปริมาณฝุ่นสูงในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ จังหวัดที่มีการทำเกษตรมาก เนื่องจากสภาวะอากาศที่แห้งและนิ่งทำให้ฝุ่นสามารถ แขนวลอยอยู่ในบรรยากาศได้นานไม่ตกลงสู่พื้นดิน และในช่วงเวลาดังกล่าว เกษตรจะ ทำการเผาเศษวัสดุ เพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน จึงเป็นสาเหตุ ของการเกิดปริมาณฝุ่นสูงในช่วงฤดูแล้ง

จากการสำรวจชนิดและปริมาณวัสดุต่อชั่งในพื้นที่เกษตรของประเทศ ไทย เมื่อปี 2541 พบว่ามีปริมาณวัสดุต่อชั่งรวมทั้งสิ้น 29.1 ล้านตันต่อปี และเมื่อ คำนวณปริมาณการเกิดฝุ่นละอองจากการเผาวัสดุต่อชั่งทั้งหมดจะเกิดฝุ่นละอองปริมาณ ทั้งสิ้น 58,200-407,400 ตัน (การเผาเศษพืช 1 ตัน จะทำให้เกิดฝุ่นละอองปริมาณ 2- 14 กิโลกรัม)

2. การเผาขยะมูลฝอยจากชุมชน

จากการศึกษาพบว่า การเผาขยะ 1 กิโลกรัม ทำให้เกิดฝุ่นขนาดเล็กที่มีอันตรายต่อสุขภาพ 19 กรัม หรือเท่ากับ 45.7 กรัมต่อครัวเรือนต่อวัน (อัตราการผลิตของครัวเรือน 2-5 กิโลกรัมต่อวัน) นอกจากนี้ในขยะมูลฝอยที่มีพลาสติกปนอยู่ หากมีการเผาในที่โล่งจะก่อให้เกิดสารอินทรีย์ระเหยประมาณ 14 กรัมต่อขยะมูลฝอยต่อ 1 กิโลกรัม หรือประมาณ 35 กรัมต่อครัวเรือนต่อวัน โดยสารพิษที่พบ ได้แก่ เบนซิน ไดออกซิน ซึ่งสารทั้งสองดังกล่าวเป็นสารก่อมะเร็ง

3. ไฟป่า

ปัญหาไฟป่าที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่สาเหตุเกิดจากไฟป่าเกิดจากคนที่จุดไฟเผาป่าด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เผาไรหาของป่า ล่าสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากความประมาท เล่นเล่น ขาดความรับผิดชอบหรือทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อปัญหาไฟป่า ซึ่งการเกิดไฟป่าจะก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจปีละหลายพันล้านบาทได้